

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT MAGASIN

DALA-HUSBY. — FOTO. G. REIMERS, GEFLE.

20:DE ARG.

DEN 28 SEPTEMBER 1919

N:o 52

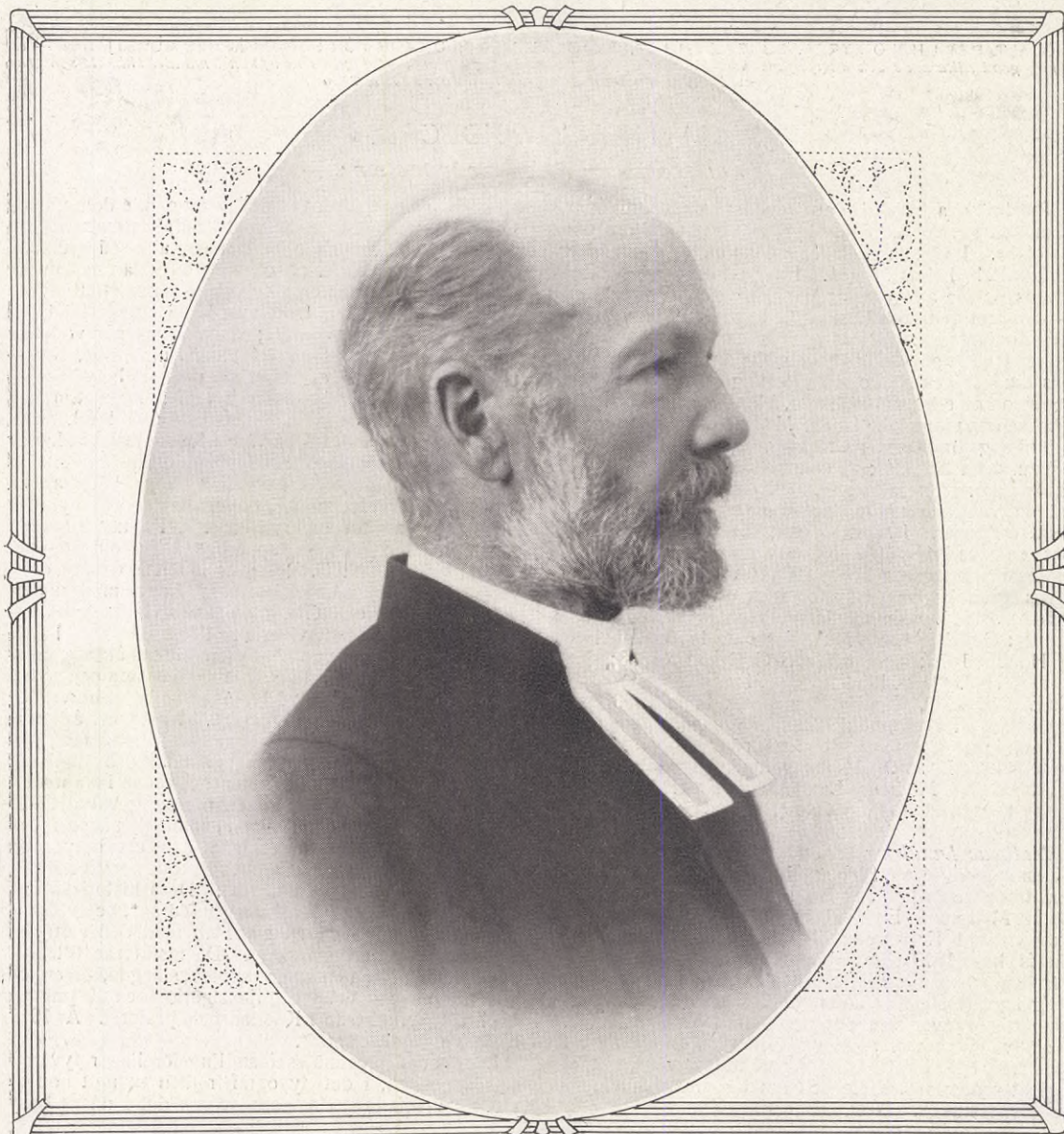
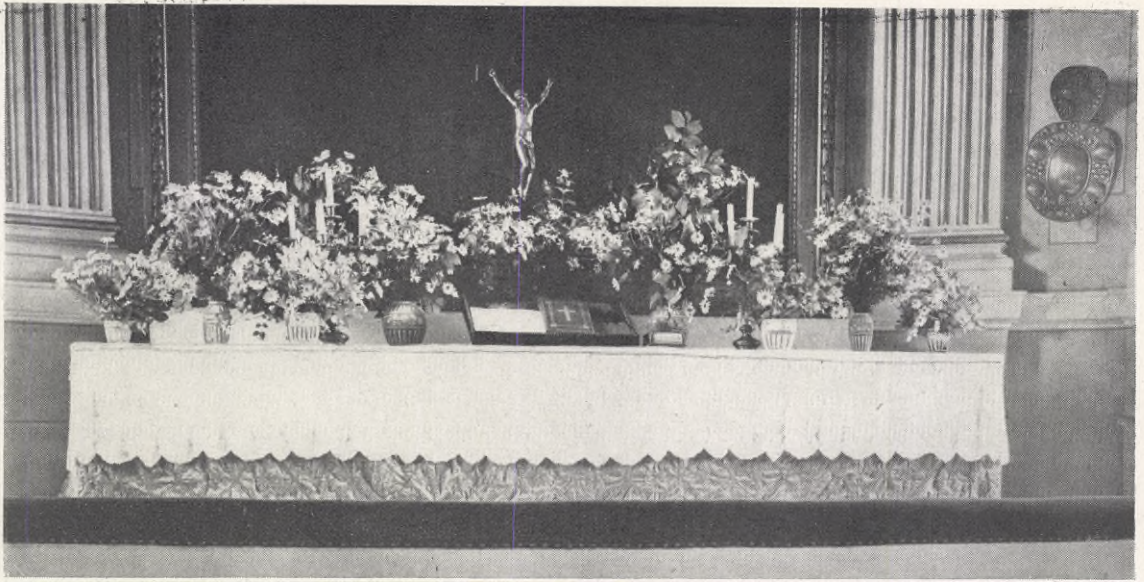

Foto. Liljeroth, Kristianstad.

W. Lundberg

Å. 1919: Brigt. Sk. 1919: 1919

HÖGALTARET I HÖLÖ KYRKA, SÖDERMANLAND, SMYCKAS MED BLOMMOR FÖR SÖNDAGARNES GUDSTJÄNST — ett i hög grad tilltalande och efterföljansvärdt föredöme. — Hvarje söndag i blomstertid fyllas de af konfirmander skänkta skållarna med friska blommor och grönt. — Foto. Nilsson, Trosa.

MATHEUS LUNDBORG.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Prästmötena höra till de vördnadsvärda institutioner, som den svensk-lutherska kyrkan öfvertagit från den katolska. I vårt land skulle sådana möten åtminstone sedan 1248 hållas årligen. Efter reformationen bibehölls de för att göra samma tjänst gentemot prästerskapet i stiftet som husförhören gentemot lekmanen i församlingarne: obefordrade präster fingo vid prästmötena undergå förhör i teologiska ämnen för att tvingas studera och kyrkoherdarne fingo förete skriftliga predikoprof eller afhandlingar, till vittnesbörd om sina kunskapers vidmakthållande. Med de förändrade prästutbildningsförhållandena förändrade naturligtvis äfven prästmötena karaktär; de kommo att hållas med längre mellanrum, numera sex år, och i stället för förhören trädde ventilation af tesar eller prästmötesafhandlingar samt orationer. I somliga stift, åtminstone Lunds, är det en kvarleva af den gamla ordningen, att prästmötesafhandlingarna behandla vissa den kristna teologiens grundbegrepp i systematisk ordningsföljd. Sålunda hafva i Lund afhandlats under sista halva århundradet: Gudsbegreppet af A. Tornberg 1870; skapelsen af H. Witt 1876; änglaläran af S. G. Cavallin 1883; synden af N. J. O. H. Lindström 1891; Guds försyn af F. N. Ekdahl 1900, Kristi gudom af O. Palm 1906 samt tron af S. F. Fredlund 1912.

I enlighet härmed hade präses vid det prästmöte, som hölls i Lund 9—11 innevarande september, kontraktsprosten Matheus Lundborg i Kristianstad, till ämne för sin afhandling valt "Den helige Ande, hans väsen och verk".

Matheus Lundborg är född i Tolånga församling af Malmöhus län den 12 mars 1860. Föräldrarna voro smedmästaren därstädes Per Lundborg och hans maka Bolla Mattsson. Efter att hafva aflagt mogenhets-examen vid Karlskrona högre allmänna läroverk inskrefs han 1879 som student vid Lunds universitet, där han aflade filosofie kandidatexamen 1883 och där-efter ägnade sig åt studier för den på den tiden som synnerligen svår ansedd teologie kandidatexamen. I själfva verket var denna tillika så godt som ett specimen icke blott för docentur, utan äfven för teologiskt professorsämbete och det i snart sagt alla fakultetens ämnen. Det hade också inträffat — åtmin-

stone förmäler traditionen det — att gamle domprosten Olbers underkänt en kandidat till denna examen icke på grund af bristande kunskaper, utan på grund af bristande intelligens, något, som dock lär ha inbragt den stränge examinatoren en pereal-demonstration från studentkårens sida. Lundborg hade emellertid i det hänseendet intet att frukta; hans kunskaper voro solida och grundliga, hans intelligens utan lyte, och — hvad på den tiden ej häller var utan sin betydelse — hans renlärighet höjd öfver hvarje tvivel. Sin teologie kandidatexamen aflade han också 1892, präst vigdes samma år, blef på våren 1893 lärare vid Lunds privata elementarläroverk samt förordnades fram på sommaren till docent i exegetisk teologi efter att ha offentlig försvarat en afhandling om det då nyfunna fragmentet af det apokryfiska s. k. Petrus-evangeliet. Samma års hösttermin uppdrogs åt honom att upprätthålla det af M. G. Rosenius innehafda extra ordinarie professorsämbetet i samma ämne med undervisningsskyldighet i Gamla testamentets exegetik.

Det blef ett långt vikariat. Först från den 1 maj 1900 blef tillfälle beredt för professurens äldre innehafvare att draga sig tillbaka med pension och sedan dröjde det ytterligare två år, innan ämbetet blifvit försedt med ordinarie innehafvare. I nära ett årtionde verkade Lundborg sålunda som akademisk lärare, därvid förvärfvande sina lärjungars aktning och tillgifvenhet icke blott genom klarheten och redan i sin undervisning, utan äfven genom en personlig välvilja och omtänksamhet om dem, som ej lämnade någon möda ospard. Äfvenledes utvecklade han ett betydande exegetiskt skriftställarskap, att särskild nämna afhandlingen "Nya Testamentets text. Dess historiska och kritiska behandling i allmänna grunddrag", och vid professurens tillsättande stod striden med den slutligen utnämnde synnerligen skarp. Då utsikterna till akademisk befordran härmed syntes stängda, öfvergick han till praktisk prästerlig tjänstgöring och utnämndes 1907 till kyrkoherde i Kristianstads pastorat. År 1911 blef han kontraktsprost.

Lundborgs prästmötesafhandling föreligger tyvärr i ofärdigt skick, i det typografsträjken tvungit honom att sammanfatta hela dess senare del i några kort-

TEOL. PROFESSOR JAMES COOPER vid universitetet i Glasgow på besök i Sverige.

har professor Cooper tagit en synnerligen verksam del.

Söndagen den 14 sept. höll professor Cooper med tillhjälp af tolk predikan vid aftonsången i Klara kyrka i Stockholm.

*

Fröknarne Anna och Hulda Wikström, som afledo i Stockholm, den förra den 25 februari och den senare den 23 juli d. å., hafva genom testamentariska förordnanden donerat till filantropiska och humanitära ändamål tillsammans 1,235,000 kr.

Fröken Hulda Wikström, hvars andel i milliondonationen uppgår till 570,000 kr., har i sitt testamente särskildt ihågkommit Svenska diakonissanstalten, som för sina olika verksamhetsgrenar tillerkänts 310,000 kr. Bland de större donationerna kunna vidare nämnas 50,000 kr. till asylen för pauvres honteux i Stockholm, samma belopp till arbetsstugorna i Västerbotten o. s. v.

Fröken Anna Wikström, själf blind, har donerat större delen af sin förmögenhet till företag och föreningar, hvilka inriktat sin

Den skotska kyrkans moderator, professor i kyrkohistoria vid universitetet i Glasgow, James Cooper, som i följd på grund af sjukdom var förhindrad hålla sina berämda föreläsningar i Olaus-Petristiftelsens serie "Kyrkans enhet", har nu anländt hit och talar den 12, 15 och 16 sept. i Upsala öfver ämnet "Skottlands kyrka". Hans föreläsningar motses med ett alldeles speciellt intresse på grund af den högst märkliga och betydelsefulla utveckling de kyrkliga rörelserna i Skotland undergått där den stora frikyrkan nu som bäst håller på att återförenas med statskyrkan. I arbetet på denna återförening

Foto. Axel Rahm, Sthlm.

Skizsa: Bengt Sjöberg

MILLIONDONATER:

ANNA WIKSTRÖM.

HULDA WIKSTRÖM.

verksamhet på att vara de blinda till hjälp. Hon har sålunda öfverlämnat sin fasta egendom i Upsala tillika med 400,000 kr. till Svenska Diakonissanstalten med villkor att dess styrelse med afkastningen häraf underhåller den af donator skapade blindskolan i Upsala intill dess genom statens försorg en motsvarande anstalt för kvinnor upprättats. Då vid nämnda tidpunkt blindskolan icke längre blir behöflig skall den ombildas till ett hem för äldre sjukliga blinda kvinnor. Testamentet upptager vidare följande större donationer: 50,000 kr. till Föreningen för blindas väl, enahanda belopp till De blindas förening, samt ytterligare 75,000 kr. till inrättningar för blinda kvinnor.

Donatorerna, döttrar till framlidne grosshandlanden Per Wikström, voro vid sitt frånfälle fröken Anna W. 64 år och fröken Hulda W. 73 år. Båda utövade under lifstiden i det tysta stor välgörenhet. Fröken Anna Wikström fick på sin tid för sina stora förtjänster om blindväsendets höjande och främjande mottaga det höga utmärkelsestecknet "Illis quorum".

huggna satser, som gifvetvis lätt gifva anledning till missförstånd. Den uppgift han ställt sig är att lämna en inledning till en andens teologi från den allmänna lifsutvecklingens synpunkt. Enligt Lundborgs uppfattning har det begrepp, som är afhandlingens ämne, alltför länge fått stå i skuggan af den andra trosartikeln och de kristologiska problemen. Sedt i ljuset af på en gång Jesu Kristi evangelium, sådant det ter sig mot den religionshistoriska bakgrunden, och den nutida empiriska vetenskapens framsteg, synes den helige Andes begrepp icke mindre böra intaga ställningen af en focus, från hvilken alla radier utlöpa. Vill man söka kristendomens eget väsen, bör man utgå från Andes begrepp. På den vägen ensamt kan enligt hans åsikt just genom en återgång till Jesu eget evangelium om Guds, vår himmelske Faders, lits- och nådesmeddelelse återvinnas dess fullkomliga enkla ursprungsform, som är kristendomens egen lifsnerv och som — säger han — "med den eviga sanningens makt kan äfven åt vår tvifvelsjuka samtid bringa Andens hugsvaleise och det eviga lifvets hopp, hvarefter den icke minst i materialismens tidsålder känner hunger".

Afhandlingens goda syfte kan således icke dragas i tvifvelsmål. En annan sak är, att den synes komma i strid med vissa vedertagna formuleringar af dogmat. Särskilt är det treenighetsläran i dess hittillsvarande form, som efter författarens mening icke kan upprätthållas. Likaledes underkänner han den äldre dogma-

tikens skarpa skillnad mellan en Guds allmänna och en Guds särskilda uppenbarelse och vill tillerkänna den omedelbara erfarenheten af Guds fortsatta närvaro genom Anden en större betydelse bredvid den heliga skrift som religiös källa än hvad vanligen tillmättes den. Det är klart, att de sålunda framförda åskådningarna äro ägnade att framkalla skarpa meningsbrytningar, hvilket ju också blef fallet redan vid diskussionen på prästmötet. Hvar och en, som känner Lundborg, vet emellertid väl, att han uttalat sina åsikter icke af fäfänglighet eller lättsinne, utan drifven därtill af en fast övertygelse. Hvad han kräfer är, "att såsom Luther dristade frigöra sig från all mellanliggande medeltida tradition och gå tillbaka till Paulus och den, såsom han ännu menade, med Paulus identiska äldre traditionen, uttalad i de med stort missförstånd s. k. ekumeniska mötena under politiska och kyrkliga kompromisser uppkomna spekulativa tradition, i vissa stycken bakom både Augustana, Luther, Anshelm och Augustinus, och t. o. m. bakom själfva Paulus till Jesu eget enkla, men frälsande och saliggörande evangelium."

Mot krafvet såsom sådant lär intet kunna från protestantisk synpunkt invändas. En annan sak är om uppgiften är löslig och om förf. lyckats lösa den. Här om tillkommer det icke oss att iälja något om dömne. Säkert är dock, att denna prästmötesafhandling trots det ofärdiga skick, hvari den föreligger, hör till de märkligaste, som hittills i vårt land sett dagen.

TILL ALINGSÅS
STADS 300-ÅRS-
JUBILEUM. T. v
Del af den ännu
kvarstående Al-
strömerska fabriken.
T. h. Jonas Alströ-
mers graf på Aling-
sås kyrkogård.
Foto. Esau, Herrljunga.
Text å sid. 831

Till höger:
PREMIÄRAKTÖ-
REN AXEL HULT-
MAN. 50 år den 26
sept.

F. u. Jäger, Sölm.

FRÅN BERGSHÖGSKOLANS 100 ÅRSJUBILEUM. Bergshögskolans studenter emottaga den af svenska bergsmannakvinnor skänkta fanan i medaljongen t. v. Professorskan Walfrid Petersson öfverlämnar fanan. — *Pressfoto.* Text å sid. 831.

Foto. Johansson, Gbg.

DET NORSKA FOTBOLLS-FEDERATIONSLAGET som i landskamp med 5 mål mot 1 svenskt besegrade det svenska federationslaget i tävlingsmatch den 14 sept. i Göteborg.

Text till portr. å sid. 828.

Legationsrådet *Fritz Henriksson* är född i Fagerhult församling af Kristianstad län den 30 maj 1872. År 1894 började han sin tidningsmannabana i Nyaste Öresundsposten och var denna tidnings redaktionssekreterare 1897—99. Sistnämnda år anställdes han som Göteborgs Handels- och Sjöfartstidnings korrespondent i Berlin och öfverflyttades efter fem års verksamhet där 1904 i samma egenskap till London, där han allt sedan dess varit bosatt och hvarifrån han sändt korrespondenser och nyhetstelegram icke blott till nämnda tidning, utan äfven till ett antal andra af Nordens främsta blad, t. ex. Berlingske Tidende. I den engelska världsmetropolens journalistvärld intog han en synnerligen aktad och hedrad ställning och var bl. a. ordförande i den internationella journalistorganisationen därstädes. Att Utrikesdepartementet genom honom i spetsen för sin prässbyrå fått den bästa kraft, som stått till buds för att både för vår räkning följa med den utländska prässen och bibringa utlandet en riktig uppfattning af våra förhållanden, därom finnes inom den svenska prässen knappast mer än en mening.

*

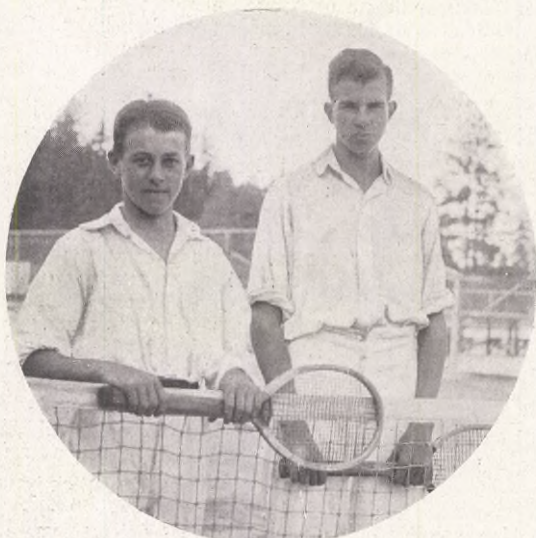
Den tyske kortdistanslöparen *Richard Rau*, en af världens främsta representanter för ifrågasvarande idrottsgren, kommer att under den närmaste tiden deltaga i den serie stora täflingar, hvilka inledas med de af Örgryte idrottssällskap i Göteborg den 20—22 sept. anordnade stora internationella täflingarne.

Rau, känd under namnet "den flygande tysken", är som snabblopare den främste i sitt hemland. Måhända intager han äfven samma rangställning inom den internationella idrottsvärlden. Han har tidigare slagit amerikanaren Ramsdell, hvilken på sin tid öfverlägsst segrade vid de engelska sprintermästerskapen hvarjämte han äfven besegrat Englands bästa hastighetslöpare Appellgarth.

*

DEN TYSKE STAFETT-MÄSTERSKAPSLÖPAREN RAU, väntas till de internationella mästerskapstävlingarna i Göteborg innevarande månad. Foton tagen som segrare vid täflingarna nyligen i Charlottenburg. Se föreg. nr.

UNGDOMLIGT MÄSTERSKAP I TENNIS. 17-åringarne J. Garell (t. v.) och B. Strömberg eröfrade svenskt mästerskap i dubbelspel för herrar vid de stora tennistävlingarna i Stockholm dessa dagar. — Foto. Norberg, Stlm.

FAGEL FENIX.

FÖR HVAR 8 DAG AF *ELIN WÄGNER*.

KANDIDAT ROLF SONESON steg upp tidigt en morgon i julhelgen och kom ut i köket med sina kängor i handen. Vintermorgonens första svaga ljusning föll in genom köksfönstret, och han skymtade i dunklet en bricka full af tallrikar, koppar och glas. Han gick närmare: odiskadt! Den lilla jungfrun hade gått och lagt sig från alltsammans. Han letade reda på skokrämen och borsten och började blanka kängorna. Dem skulle hon åtminstone slippa, då hon vaknade till dagens många sysslor. — Om det varit i Amerika, tänkte kandidaten, som råkat insupa en fläkt från detta land, då hade alla vi gäster i går med moster i spetsen träfvat ut i köket och klarat disken efter oss på fem minuter. Men det föll oss inte in. Vi hade för brådt att diskutera tjänarinnekrisen.

Han hade legat vaken, inte hela natten men ett par dryga timmar och grubblat öfver förhållandet mellan klasserna med utgångspunkt från sin moster och hennes lilla tjänarinna. Han var illa till mods. Här hade han i mer än tjugo år hållit rätt hjärtligt af sin moster, fröken Eugenie von Perlgren, som en särdeles välvillig och fördeaktig dam, hvars nyckfullt neddimpande rek beredde trefliga öfverraskningar, och hvars komfortabla lilla hem stod öppet vid kristna och profana högtider. Att bli besviken på sin moster är väl inte samma sorg som att afslöja sitt hjärtas utkorade, men det är tråkigt nog att skåda ner i oupptäckta djup af tarflighet i en mosters själ. Kvinnorna, uha! sade sig kandidaten i nattens mörka timma, de är inte noga mot hvarandra.

Han borstade tankfullt sin känga på en och samma fläck. Klockan slog åtta, flickan hade försofvit sig. Men jag skall försvara lilla Aina, tänkte han. Jag ska säga moster allt hvad jag teg med i går. Jag ska få henne att inse själf hur lumpet hon burit sig åt. Jag skall hålla upp en spegel för henne, i hvilken hon skall se in i Eugenie von Perlgrens hjärta, hvilket är något hon nog hittills undvikit. Jag ska försöka få henne att begripa, att det är något galet i att en frisk, förmögen och sysslolös kvinna blir hjälplös som ett barn, då skatten Amalia tar sig ordet före att gifta sig, och anser hela sitt lif förstördt, om de jantor, som efterträda Amalia, inte visa lust att offra på fröken Perlgren sin ungdom. Jag ska tvinga henne att fråga sig själf om hennes handling att hämta till Stenköping undan hufvudstadens medlidande och harm den beryktade Aina Anderson egentligen förtjänar att kallas ädelmodig. Jag ska försöka få henne att förstå, hvarför hon egentligen satte fingret på denna den olyckligaste af olyckliga, på hvars skuldror ödet lagt bördan att mot sin vilja ha vållat andras lidande och död. Hon ska komma att fråga sig själf: "hvarför sade jag upp gårdskarien, som alltid bar ved och vatten på Amalias tid? Resonerade jag inte innerst inne att den, som har tre lif och ett förstördt bohag på sitt samvete inte gerna kan vägra att bära aldrig så tunga bördor? Vilde jag inte tjäna lite i dessa dyra tider på hennes stora olycka?" Och min kära moster ska i samvetsspeglens se bilden af sig själf, där hon sitter, belåten och välmående och beskriver flickans villighet för den afundsjuke väninnan tilläggande ett själlsäkert: och se, så *vet* jag att jag får behålla henne.

Steg hördes nu i köksförstugan, och kandidaten förstod, att flickan, långt ifrån att ha försofvit sig, i stället varit ute i något tidigt ärende. Han skyndade att öppna dörren, där stod hon med en mjölkkruka och en vattenspann.

— Ska kandidaten resa? frågade hon andfädd och

såg på honom mnd sina trötta ögon. Är det brådtom? Fröken har ingenting sagt.

— Nej, men jag ville så gerna hjälpa Aina. Hon ryckte litet till vid namnet Aina, här hade hon hittills kallats Anna för hemlighetens bättre bevarande.

— Ja, jag vet alltsamman, sade kandidaten så vänligt han kunde, det var just därför jag ville hjälpa henne, om jag kan.

— Jag tänkte nästan fröken talte om det i går, när herrskapet var så lifliga, sade flickan utan att se på honom. Om kandidaten ville ge mig kängorna. Jag ska nog borsta dem, bara jag gjort upp eld och satt på kaffet.

— Tack, jag är nästan färdig med dem. Nej jag kan inte säga, att hon direkt talte om det, tillade han.

— Hon lofvade att tiga och jag lofvade att stanna ett år till en början, sade flickan och spåntade stickor af ett vedträ med en kraft, som förvånade hos en så spådvarelse.

— Det var kandidat Tenberg här midt emot, som gissade hvem Aina var. Men jag måste ju medge, att moster hjälpte oss lite på träven.

— Ja, för ingen kan känna igen mig från porträtten i tidningarna, som jag ser ut nu, anmärkte hon med ett tonfall af blandad sorg och tillfredsställelse.

— Är Aina mycket ledsen att vi vet?

— Nä, bevars, för så kan jag nu ju gå, när jag vill. Det hade jag förresten kanske gjort ändå.

Kandidaten svängde hastigt om på klacken. Det här var intressant. Moster hade alltså räknat fel. Äfven denna lilla förtrampade mask krökte sig och vägrade bära vatten och ved. Så djupt hade insubordinationen gått denna jungfrugeneration i blodet!

Hon låg på knä vid spisel, och han såg bara en smal, urgröpt nacke, som vädjade till hans ridderlighet med sin ynklighets makt.

— Hvarför vill inte Aina stanna? frågade han fortfarande lika vänligt.

— Jo, fröken tycker förstås att jag borde, men för det första, så finns här ingen gas. Kandidat Rolf hejdade ett förvånadt: det var som f-n! Det var ju vid sitt självmordsförsök med gas, som flickan och fästmannen råkat ställa till en explosion, hvarvid en hel familj utplånades.

— Jaså, Aina är van vid gas, sade han bara, rädd att skrämma henne ur hennes meddelsamhet.

— Ja, jag har ju bott i många år i Stockholm. Och så finns här ju inte vatten i köket och ingen vedkarl och inga bekvämligheter. Jag har ändå hört af de andra flickorna i gården, att på den förra jungfruns tid gick här vedkarl. Jag vet inte, om fröken tror en får särskilda krafter af att ligga för döden i gasförgiftning och det ena med det andra.

— Ja, Aina fick ju ett barn, sade han i så aktningsfull ton, som om han talat till en madonna.

— Det dog, sade hon, som bäst var. Men tänk att jag lefde öfver det med. Jag tycker det är precis som om jag inte finge dö. Men det kan jag väl inte ha blifvit sparad för att gå här i köket hos fröken? För hon behöfver ju inte mig, fast hon tror det.

— Kan jag hjälpa Aina med något? frågade kandidaten. Han var nu färdig med sina kängor, men ville mycket gärna stanna och prata med Aina.

— Nej, det tror jag inte kandidaten kan, sade hon med en skymt af koketteri.

— Jag kan torka disk!

— Inte! Hon skrattade till, och ett ögonblick lyste hennes ansikte upp och förvandlades.

Han såg att hon var ung, och att det icke var så länge sen hon vandrat förälskad och säll en sommarafon i gröna Lund vid sin barberares arm. Det var så sant, barberaren. Han sköt oförmärkt upp dörren

Forts. å sid. 826.

ISLAND OCH DEN FRAMTIDA FÖRBINDELSEN MED SVERIGE.

Direktör *Ragnar Lundborg* i Stockholm lär enligt förljudande komma att utses till Sveriges förste konsul på Island efter därifrån gjord framställning.

Direktör Lundborg, som är född 1877, har under ett tjugotal år varit verksam inom svenska prässen, där han intagit en bemärkt ställning och af hvilken han hedrats med ett stort antal förtroendeuppdrag bl. a. som Publicistklubbens delegerade vid Nordiska presskongressen i Köpenhamn 1902 och internationella presskongressen i Berlin 1908, ledamotskap i styrelsen för Södra Sveriges pressförening m. m. Direktör Lundborg, som under årens lopp företagit vidsträckt studieresor världen rundt, har ägnat särskildt intresse åt Island och dess förhållanden samt torde vara en synnerligen god kännare af dess politiska och samhälleliga frågor. Han har äfven i skrift energiskt förfäktat Islands rätt till en själfständig ställning och därigenom bidragit till

DIREKTÖR RAGNAR LUNDBORG, STOCKHOLM. Enligt förljudande designerad till Sveriges förste konsul på Island efter därifrån utgången framställning. — Efter porträtt.

detta önskemåls förverkligande. Till tack härfor omfattas han inom ledande isländska kretsar med liflig sympati, hvilken tillfört honom utom förordet till den konsulära befattningen i Reykjavik äfven hedersledamotskap i Islands litterära Samfund. Bredvid sin tidningsverksamhet har direktör Lundborg funnit tid också för författarskap och har från trycket utgivit ett flertal arbeten, hufvudsakligen på statsvetenskapens område, hvilka uppmärksammas inom fackkretsar i såväl inom utlandet. För någon tid sedan frånträdde direktör Lundborg det af honom innehatta chefskapet för A.-B. Förenade Boktryckerierna och Sörmålands-Pressen i Mariefred och utreste därefter till Island samt tillträdde vid återkomsten befattningen som verkställande direktör för A.-B. Svensk-Isländska handelskompaniet i Stockholm. — På vår begäran lämnar dir. L. följande intressanta skildring från den gamla sagoön.

Hvar 8 Dags redaktion har vid min hemkomst i dessa dagar från min Islandsfärd bedt mig lämna ett uttalande om "Island just nu".

Då må till en början sägas, att den uppfattning man ännu då och då träffar på i Sverige, att Island är ett antikveradt land, är fullständigt vilseledande. Det är visserligen sant, att isländarne ännu med berättigad stolthet tala om de gamla sagorna och storhetsepoken under medeltiden, men i den skandinaviska nordens fjärde stat råder för närvarande ett verksamt, modernt sprudlande lif. Allt är lif och rörelse där uppe, ingen efterblifvenhet, ingen degeneration. Det isländska folket är piggt och intresserad, och man får det intrycket, att isländarna stå under en kraftig utveckling inom olika områden, andligt såväl som materiellt. De ha stått sig godt under kriget. Ransonering af varor har visserligen förekommit, men det har funnits tillräckligt af dem.

Mycket pengar har kommit in i landet. Liflig affärsverksamhet råder i Island, där man nu mer än någonsin önskar komma i intimare förbindelser med vårt land. Och därmed är jag inne på en synnerligen vital fråga, den om Sveriges representation i Reykjavik. Nu sedan Island blifvit ett suveränt konungarike i endast folkrättslig förbindelse med Danmark, har detta land en särskild beskickning där uppe med envoyé, sekreterare och attaché, Norge har en generalkonsul samt England och Frankrike utsända konsulter. Tyskland väntas ditsända en generalkonsul med diplomatisk funktion. Sverige däremot representeras i det isländska rikets hufvudstad af endast en oafönlod vice konsul af dansk nationalitet, en praktig man, som jag kom i beröring med, men som gifvelvis har ringa kännedom om svenska förhållanden. Skola Sverige och Island komma i intimare förbindelse med hvarandra — och det är ju ett lifligt önskemål hos de båda ländernas folk — då är första villkoret, att en svensk representant snarast utsändes att tillvarata våra intressen på Island. Men det är ej nog därmed. Hur skulle det vara med ett svenskt journalistbesök i Island och ett isländskt i Sverige, något som ju lämpligen kunde förmedlas af den nye generalkonsuln och som skulle bli till största gagn för de inbördes förbindelserna, icke minst de mer

kantila. Jag talade med flera därom under mitt besök i Island och fann öfverallt uppmärksamhet och förståelse för saken. Jag tror vidare, att det i det konstintresserade Sverige skulle kunna finnas ett stort intresse för den moderna isländska konsten och att en utställning i exempelvis Stockholm och Göteborg skulle bli mycket besökt. Island har flera duktiga skulptörer och målare.

En direkt ångbåtsroute Sverige—Island är också ett önskemål, som kanske kan förverkligas snart nog, när vi nu i Stockholm fått ett Svenskt—Isländskt handelsbolag till stånd.

Detta är i stora drag en del frågor, som snarast böra förverkligas. Många fler finnas, men ett ingående på dem faller utom ramen för denna artikel.

Reykjavik äger en stor modern hamn. I samband härmed kan nämnas, att staden med sina 18,000 inv. gör ett storstadsmässigt intryck. Den är säte för regeringen, alltinget, biskopen, högsta domstolen, universitetet m. m., har flera skolor och sjukhus, tre kyrkor, museum, riksbibliotek, riksarkiv samt åtskilliga stora affärshus. På gatorna råder en liflig trafik icke minst på grund af den stora mängden bilar. Reykjaviks läge är bedårande, och jag underskrifver fullständigt, hvad en engelsk författare, lord Dufferin, på sin tid skref, nämligen att man får fara världen rundt för att finna något så naturskönt som inloppet till Reykjavik.

Naturscenerierna i öfrigt i Island äro något af det mest storslagna och säregna man kan få se. Skog saknas visserligen rästan alldeles, men i stället finnas mäktiga fjäll, vulkaner, jöklar, älvar, vattenfall och lavafält. En verklig sensation upplefver man vid Thingvallir, Islands mest helgade mark, där alltinget sammanträdde 930—1800. Det ryktbara Allmannagjau är ett naturens underverk utan motstycke annorstädes.

Hvar 8 Dags redaktion har vidare bedt att få höra något om min resa. Några bilder från densamma bifogas uppsatsen och må i öfrigt endast sägas, att den öfverträffade mina och min familjs äfven högt ställda förväntningar. Vi mottogos älskvärdt och gästfritt öfverallt, och min Islandsfärd och alla de nya vänner vi nu förskaffat oss däruppe bevaras af oss i ett angeämt och tacksamt minne.

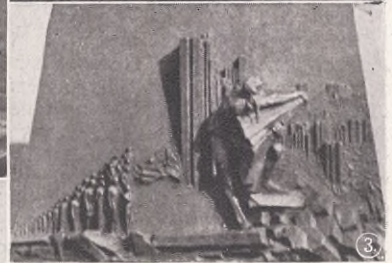
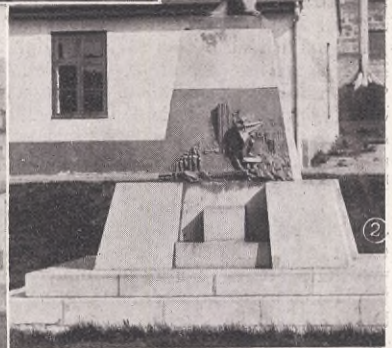
Ragnar Lundborg.

BILDER FRÅN ISLAND.

1. KUNGSHUSET I THINGVALLIR.
1. Riksantikvarien Matthias Thordarsson.
2. Bjarni Jonsson fra Vogl, den kände politikkern.
3. Alltingets första kammarens talman Gudmundur Björnsson.
4. direktör Ragnar Lundborg, Stockholm.
2. STATY ÖFVER ISLANDS STÖRSTE STATSMAN, JON SIGURDSON.

3. ULTRAMODERN KONST: *Relief af ofvansående staty i förstoring.*
4. MODERNT AFFÄRS-HUS I REYKJAVIK.
5. REYKJAVIK ÅT ÖSTER.
6. ALLTINGSHUSET I REYKJAVIK.

Efter amatörfotos.

VÄRLDSKRIGETS MÄRKLIGASTE REDSKAP I FREDLIGA VÄRF.

Efter fotografier.

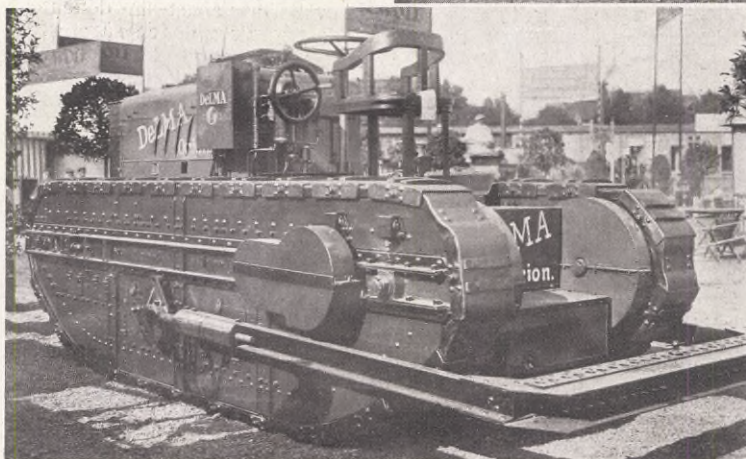
De två öfversta bilderna: FRANSKA TANKS OMBYGGDA TILL "ALP-TANKS" FÖR PERSONBEFORDRAN i bergstrakter efter initiativ af Touring Club de France.

Öfverst: EN SVÅR STIGNING.

Därunder: TURISTER PÅ FÄRD UPPFÖR MONT D'ARBOIS, SAVOYEN.

Nederst: EN TYSK TANK OMBYGGD FÖR JORDBRUKSÄNDAMÅL, både som plog och dragare.

en Peugeot och två Renault-tankar, därvid de senare visade sig snabbast.

På initiativ af Touring Club de France har Automobile Club's tekniska kommission kontrollerat försök med tanks såsom turistbefordrare i franska alptrakterna. Ändamålet med försöken är att undersöka möjligheten för person- och varubefordran i för andra kommunikationsmedel olämpliga bergstrakter. De ägde rum i början af september i Mégève, Savoyen, och gällde uppstigning från Mégève till toppen af Mont d'Arbois, en stigning om 30—40 %.

I och med detta nummer har **HVAR 8 DAG** fyllt 20 år.

Det är icke för att tillföra oss lyckönskningar vi nämna detta, utan endast för att få framföra en ödmjuk tacksamhet till den stora allmänhet, spridd öfver hela vårt land, hvilken i och med sin förståelse för H. 8. D:s verksamhet och mål och uppmuntran af vårt arbete gifvit oss kraft att så som skett tillvinna oss framgång. I detta tack inlesluta vi alla dem som i en eller annan form samarbetat med vår tidning.

HVAR 8 DAGS REDAKTION.

Forts. fr. sid. 822.

till hennes rum en smula och såg att biträdet i rakstugan på nedre botten talat sanning, då han berättat, att flickan tiggat af honom Frisörföreningens emblem att sätta på sin vägg. Nu visste han ju, att hon sökt dödan samman med en barberare, och en gentil barberare måste det ha varit, som velat slå på stort i det sista eftersom han skrufvade sönder själfva hufvudgasledningen, när det stora ögonblicket var inne. Tre döda utom barberarn... Kandidaten gick till sig själf och räknade ut, att han i hennes ställe *inte* skulle velat pryda sin vägg med frisörföreningens emblem.

Han var intresserad af psykologiska gåtor, och han frågade så där i förbigående: hvad är det för något Aina har satt upp på sin vägg?

Aina gaf honom en forskande blick på sned. — Han var barberare, sade hon kort. Och, tillade hon, uppjukad af kandidatens vänliga och aktningfulla hållning, det där var deras märke.

— Han var alltså medlem af frisörföreningen?

— Nej, då, han var finne och hade tillfällig anställning på Folkungagatan. Han fundera mycke på hvad den där fågeln betydde, tills nån tala om för honom att det var en märklig fågel, som steg upp förnygrad ur askan. Och de sista dagarna vi lefde, jag menar: han lefde, så hade han så mycke å sköta med den där fågeln! om det nu inte var så, att det fanns en uppståndelse, också för såna som oss?

— Stackars lilla Aina, sade kandidaten af fullaste hjärta.

— Ja, det kan kandidaten verkligen säga, nickade hon. Fröken, hon sa, när hon fick se fågeln, att usch, inte ska Anna ha det där för ögonen jämnt. Men härom natten drömde jag om fågeln (och på samma gång var det barberarn) i lågorna. Och sen dess är det som om jag, ändå hade en gnista hopp — ibland — att på andra sidan...

Kandidaten var rörd. Så såg alltså fortsättningen ut på den stora tragedien, sedan den nyfikna allmänheten förlorat intresset för densamma. Själf hade han aldrig reflekterat öfver hvarst sådana stackare togo vägen, som ett ögonblick stodo belysta af offentlighetens ljus för att sedan åter sjunka tillbaka i skuggan. Kanske hade han trott, att när reportaget om dem krympte hop till notiser så gjorde människorna så med, för att sedan försvinna ur tillvaron, när deras namn försvunno ur spalterna. Människan har ändå bra litet fantasi, tänkte han.

— Men kunde ni då inte försökt någon annan utväg än att bestiga bälet? frågade han vänligt.

— Jo, sade hon, vi kunde ju hyst in oss i professorisk bostad i folkskola, men då tyckte vi det liksom var bättre att dö. Lägenhet var ju inte att tänka på, förresten hade vi inte haft råd. Vill kandidaten ha en kopp innan jag går in till fröken?

Husets värdinna hade vaknat med dåligt samvete. Hon kom inte ifrån, att hon lovat Aina och Skyddsvärnet att bevara hennes hemlighet, men innan sol gick ned härnäst, skulle hela stan veta den. Hon hade inte sagt ut ordet, men hade med mystiska miner och antydningar lockat gästerna att tyda hemligheten. Och hon såg för sig Ainas ögon, då flickan kom in och afbröt den animerade diskussionen om Ainas ansvar i den olycka som skett, och om det väl var tillbörligt att ha en så skuldbelastad person i sitt hus. Hon måste medge att hon varit oförsiktig, och hon hade en känsla af att systersonen ansåg hon handlat inkorrekt.

— Jag ska minsann stiga upp och hjälpa henne lite med disken, tänkte hon som kandidaten en timma tidigare. Och så ska jag låta vedkarln börja igen.

Men då fröken von Perlgren kom ut i köket, iklädd morgonrock, fann hon till sin häpnad och indignation systersonen före sig, drickande kaffe och inbegripen i lifligt samspråk med Aina. Kaffe och gossens lilla

försök till närmande öfversåg hon med, men det gick hennes ära för nära att Aina, så förbehållsam mot sin matmor, öppnade sitt hjärta för en främling. Det hade ju varit en stor besvikelse för fröken von Perlgren, att Aina inte ville ingå i detaljer om hur det varit för henne. Fröken som alltid stått på sidan om lifvet, hade ju tänkt sig, när hon tog Aina i sitt hus, att lifvets strida ström skulle stänka några droppar in på hennes torra marker.

— Godmorgon! sade kandidaten, Aina skulle just in och servera, men nu kanske moster dricker här ute med mig?

— Jag föreslår, sade mostern högtidligt, att vi båda två istället dricker vårt kaffe i förmaket. Och kandidaten, som genast ville begynna offensiven följde med utan vidare än en nick bakom mosterns rygg till Aina.

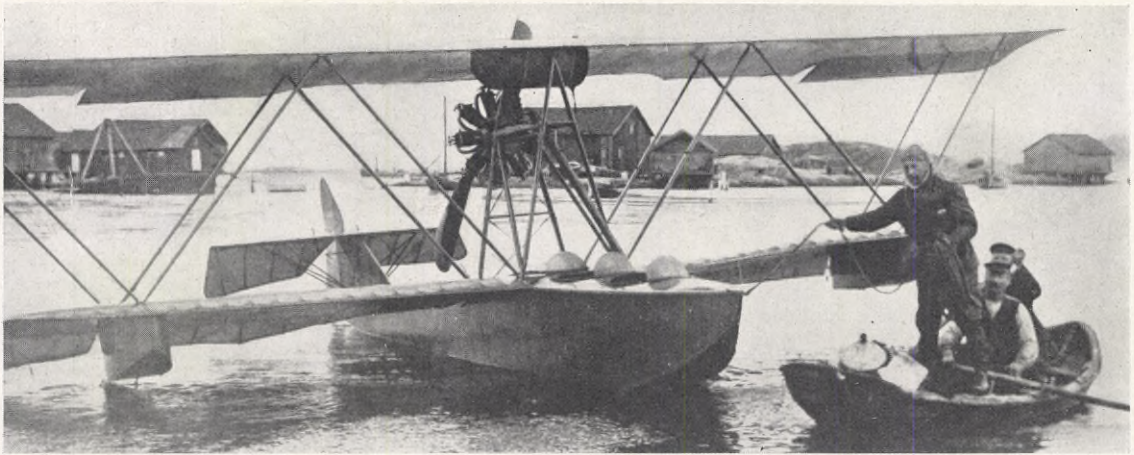
Bedröfvad stod flickan och såg efter dem.

Hon var icke ständigt klart medveten om sin olyckas hela vidd. Långa tider liknade hennes hjärna en klocka, hvars visare man stannat. Allt stod stilla därinne. Kökskärnen och alla andra föremål, som omgäfvade henne voro överkliga ting, som i en dröm. Hennes enda kontakt med verkligheten, var smärtan i korsryggen, då hon bar ved. Men så kunde något komma ibland, som dref undan töcknet, och då stod hennes lif för henne i förfärlig klarhet. Så nu. Mechaniskt hällde hon det ångande vattnet i diskbaljan och vispade såpan till lödder däri. Det hade upprört henne att tala med kandidaten om sitt lif. Hans vänlighet hade bevekt henne, men det var inte mycket med den, eftersom han sprang in med gumman, så fort hon rynkade pannan. Nu skulle väl hon därinne pränta in i honom hvilken utstött och skuldbelastad varelse Aina var. Och naturligtvis hade gumman rätt. Oskyldig var hon och ändå skyldig, ty nog borde hon ha begripit, att det inte gick an att mixtra med hufvudgasledningen. Därför var för henne allt hopp ute, hon kunde inte som andra hålla fast hoppet om bättre tider hur mörkt det såg ut. På gården gick fru Tennbergs jungfru i sin nya julklappskofta och gnotade. Hon skulle snart resa hem och sy på utstyrsel. Ack hvad det måtte vara härligt att få vara glad, att längta. Nå, Aina hade också en längtan, efter att dö. Men hon var rädd. Hon visste hvad det ville säga, ty hon hade redan dött en gång. Och då hade hon ändå sällskap, nästa gång måste hon ensam därtill.

Och ändå, när hon såg ännu här stora disken framför sig och tänkte på, att folk nu skulle börja titta snedt på henne i Stenköping och på att kandidaten inte vågade visa sig som hennes vän inför gumman, då tyckte hon det blef lättare att dö. Då hon inte hade någonting att välja på annat än döden och fröken Perlgrens kök då miste döden något af sin skräck. Medan hon stod där och vägde för och emot, råkade en af frökens dyrbara gamla koppar slinta ur hennes händer med påföljd att två koppar krossades på en gång. Nu började dödens vägskäl väga djupt. Medan hon stod där paralyserad hörde hon hur kandidaten hvisslande satte på rocken i tamburen och begaf sig ut. Han svek henne, bröt sitt löfte att torka hennes disk. Nu hade hon heller ingen sköld mellan sig och fröken von Perlgrens vrede.

Med flödande tårar gjorde hon sina förberedelser. Hon skref på en lapp till sin matmor: ursäkta, men jag kan inte stanna i platsen. Så lade hon en femma som ersättning i en af de trasiga kopparna och plockade ner sina tillhörigheter i en kasse. Hon ville fara till Stockholm, till barberarens graf och sen dö.

Ödet var henne alltjämt avogt af sin besynnerliga nyck. Det sände in kandidaten i en cigarrbod, just då deras vägar annars skulle ha korsats. Annars hade hon fått veta, att han just kom från vedkarln, som

Efter fotograf

Mod: Ken. A.-B. Bengt Sjöberg. Bildn.-By

FLYGARE I TJUGO TIMMARS DÖDSFARA PÅ HAFVET. Den norske flygaren Einar Juell införd till Hunnebostrand (Bohuslän) efter att under 20 timmar ha driftit på hafvet.

Den unge norske flygaren Einar Juell, Bergen, har i dagarna varit utsatt för ett ytterst farligt flygäventyr, ur hvilket han dock tack vare sitt dristiga mod och sin stora fysiska styrka lyckades rädda sig. — Hr J. lämnade härom dagen på hydroaeroplan Köpenhamn med Kristiansand som mål. Utanför Skagen möttes flygaren af tunga molnbankar samt steg för att undvika dem till 2,100 meters höjd där godt och siktbart väder rådde. Plötsligt stannade motorn och flygaren, som efter hand fått en hård motvind att kämpa emot sänkte sig genom de väldiga molnmassorna ned på den af stormen våldsamt upprörda vattenytan. Nu började en utomordentligt äfventyrlig färd in mot den 200 km. aflägsna svenska kusten, dit aeroplanet af storm och vågor drefs hän. Därvid måste flygaren för att undgå kantring håll maskinen upp mot vågorna. Timme efter timme gick, natten bröt in, och alltfjämt kämpade den unge flygaren sin till synes hopplösa kamp för lifvets räddning. En våldsam hunger inställde sig och en ännu

DEN NORSKE FLYGAREN EINAR JUELL.

Ygberg, Stockholm, och H. A. Wadell, Göteborg. De ha nämligen lyckats öfvergå den stora Vatnajökeln på Island, Europas största jökel, i längrriktningen, hvilket aldrig förut blifvit gjordt, de två gånger förut jökeln så vidt man vet passerats skedde det i tvärriktningen, som är betydligt kortare. Vatnajökeln beskrifves som ett väldigt haf af is, oerhördt svårt och farligt att passera och de båda svenskarnas färd måste därtör betecknas som en helt

Forts. å sid. 829.

KANDIDATERNA
E. YGBERG. H. A. WADELL.

Bild t. h.: DEN BERÖMDE DIKTAREN OCH BERYKTADE MILITÄRFLYGAREN MAJOR GABRIELE D'ANNUNZIO, som i dagarna på eget initiativ besatt Fiume, ett för Italiens ententpolitik synnerligen olämpligt tilltag som från landets regering kraftigt desavoueras.

Efter fotograf

Text åsid. 832.

K. m:t har vid konselj den 12 sept. fattat beslut rörande den stora omorganisationen af utrikesdepartementet, hvilken skall träda i kraft den 1 okt. innevarande år. Utom omflyttningar och befordringar bland de hit tillsvarande medlemmarna af utrikesdepartementet föreligga i samband med omorganisationen äfven en del uppmärksammade nyutnämningar. Bland dessa sistnämnda är att märka förordnandet för bankdirektören fil. d:r F. A. Grönwall att vara generalkonsul och chef för den speciella handelsafdelningen i utrikesdepartementet samt redaktören F. Henrikssons utnämning till legationsråd (förste legationssekreterare) och förordnande att vara chef för fjärde byrån (pressbyrån).

Bankdirektör Fredrik Grönwall, som till börden är skåning samt född 1864, synes genom sina stora meriter i det praktiska lifvet vara synnerligen skickad för den honom anförtrödda viktiga chefsposten inom utrikesdepartementets handelsafdelning. Efter att 1890 hafva blifvit fil. d:r och påföljande år hafva aflagt examen till rättäggingsverken tjänstgjorde d:r G. i generalpoststyrelsen och i kommerskollegium samt som sekreterare i handels- och sjöfartsnämnden äfvensom hos

Stockh. handelskammare. D:r G., hvilken därjämte tjänstgjort som statistiker i riksbanken samt som sekreterare i bankoutskottet, har slutligen, sedan 1910, beklädt direktörsposten i Gbg-banken i Stockholm. Se H.8.D. ärg. XVII: 46.

T. v.: BANKDIREKTÖREN, FIL. D:R F. A. A. GRÖNWALL. Utnämnd till generalkonsul och chef för Utrikesdepartementets Handelsafdelning. Foto. Jager, Nöhlen. — T. h.: REDAKTÖR F. HENRIKSSON. Utänmd till legationsråd (förste legationssekreterare) och chef för Utrikesdepartementets Pressbyrå. Text å sid. 821.

T. h. FRÖKEN BLENDA SVENSSON. Anstald vid Allm. Svenska Exportföreningen, Stockholm, debuterade som tolk vid andra rannsakingen med den ryska ligan. Den unga damen väckte därvid stor uppmärksamhet för sin förmåga att snabbt men på ett korrekt sätt tillrättalägga de båda språken, liksom för den goda hjälp hon tack vare sin skicklighet i ryska språket i förening med stor lätthet att sätta sig in i frågorna lämnade vid rättsförhandlingen.

Ombudsmannen vid Göteborgs museum kammarherre Carl Lagerberg blef på sin 60-årsdag den 16 sept. föremål för omfattande hyllningar. Jublaren mottog sålunda uppvaktningar af bl. a. museets tjänstemän och öfriga personal, Barnens dags styrelse, Blekingegillet, Centralkommittén för första-majblommans riksförbund, Göteborgs frimurare, Turisttrafikföreningen m. fl. Från de uppvaktande föreningarne öfverlämnades därjämte dyrbara minnesgåfvor. Öfver 400 lyckönskningstelegram från korporationer och enskilda ingingo under dagens lopp.

Foto Jonasson, Gbg.

Kammarherre Carl Lagerberg, Göteborg, på 60-årsdagen den 16 september.

KAMMARHERRE CARL LAGERBERG, GÖTEBORG, PÅ 60-ÅRS DAGEN DEN 16 SEPTEMBER.

A. SVENSSON.
Grosshandl. — Kristianstad. — 70 år 18 sept.*

A. IDSTRÖM.
Konsul. Grosshandl. — Göteborg — 60 år 28 sept.*

S. T. H. HILDEBRANDSSON.
Försäkringsdirektör. — Sthlm. — 50 år 27 sept.*

E. P. ZIMMERMAN.
Stationsinspektör. — Norrköping. — 50 år 22 sept.*

A. A. JENSEN.
Fil. dr. Skrifställare. — Sthlm. — 60 år 30 sept.*

C. W. LARSSON.
Kyrkoherde. — Stockholm. — 60 år 16 sept.*

N. F. NETZEL.
Läkare. — Strömsholm. — 50 år 27 sept.*

J. T. ANDERSSON.
Byråchef. — Stockholm. — 50 år 27 sept.*

ALBERT SVENSSON. Inneh. af firman Albert S., Kristianstad. Stadsfullm. 97—12. Led. af drätselkamm. 93—09, dess verkst. dir. 03—09; led. af gas- och vattenv.-styr. 96—02, byggn.-mnd; led. af sparb.-styr. sdn 02.

AXEL IDSTRÖM. Verkst. dir. f. Axel Idströms a-b, Göteborg, dir. f. försäkr.-a-b. Hansa ald-kontor! Ordf. i styr. f. Göteborg. Djurskyddsforen.

SVEN HILDEBRANDSSON. Genomg. efter afslut. skol- o. prakt. studier Utuna landbr.-inst. 88—90, egend.-inspektör o. arrend. 95—04. Direktör f. Allm. hagelskadeförsäkr.-bol. sdn 03. Hufvudred. f. försäkr.-tidn. Gjal-larhornet sdn 09.

ERIK ZIMMERMAN. Elev v. Stat. järnv. 88, stat.-skr. 91, tf. förestånd. f. Tomtebodas stat. 99, ord. 06, stat.-förestånd. i Boden 39; stat.-insp. i Mjölby 12, i Norrköping sdn 16.

ALFRED JENSEN. Stud. 79, fil. hed.-dr. i Upsala 07. Led. af Sv. No-belinst. sdn 01. Under en lång följd af år medarb. eller korrespondent

till Göteborg. Hand.-Tidn. Förf. ang. slavisk hist. o. litter.-hist., öfversätta r af slavisk poesi samt reseskildrare. Biografi o. helsid.-portr. årg. XX: 15.

WILHELM LARSSON. Stud. 78, prestex. 81, prestv. s. å., domkyrkoadj. i Link. 84—91 kyrkoh. i Norra Vj 98, kyrkoh. i Ulr. Eleon förs. i Stock-holm sdn 05. Folkskoleinsp 95—05, insp. f. Kungsh. elem.-lärov. f. il. sdn 07, f. Dettowska småskolesemin. 07—12. Suppl. i dir. f. Prästersk. enke-o. pup.-kassa 14.

NILS NETZEL. Stud. 88, med. lic. 08, marinläk. 2 gr. i Flott. res. sdn 09, läk. v. Strömsholms hingstdepå o. ridskola sdn s. å.

THEOFIL ANDERSSON. Stud. 88, fil. lic. 95, fil. dr. o. docent i statistik o. statskunnk. v. univ. i Lund 97. Akt. i Kommerskoll. 04, tf. byrådir. o. sjukkasseinspektör 10, byråchef i Socialstyr. 12. Biografi o. helsid.-portr. årg. XVII: 16.

FÅGEL FENIX. Forts. fr. sid 826.

skulle börja redan på förmiddagen. Annars hade kandidaten säkerligen skyndat att berätta för henne hur han därinne i förmaket öppnat sin välborna mosters ögon för nya synpunkter på förhållandet mellan klasser och människor. — Nu för tiden, ser moster, hade han sagt, föds hvarje flickebarn i statabostad eller storstadskasern med den frågan på sina läppar: hvarför ska jag passa fröken Perlgren? Hvarför gör hon det inte själf? Moster skulle förstas velat lägga beslag på Amalia för evigt, ty "alle Lust will Ewigkeit", eller ännu hellre sett, att det föddes nya och finna exemplar af den forna tidens tjänarinna, som tjänade sitt herrskap med fruktan och vördnad och flott på brödet. Men det är fåfång önskan. Därför får moster lof att se med helt nya ögon på den unga flicka, som moster har i sitt kök. Annars får moster vara utan.

Ja, om nu inte kandidaten stått i en cigarrbod just som Alna gick förbi, så hade hon fått veta allt detta och därjämte att fröken Perlgren hellre ville se med nya ögon än att icke ha någon flicka alls att se på.

Men när fröken von Perlgren kom med sina goda föresatser ut i sitt kök, då var Aina försvunnen, och de spår hon lämnat gäfvö tydligt vid handen hennes afsikt att afvika för alltid. — Och jag som har Rolf här! tänkte fröken. Hur ska jag bära mig åt. Hur länge kokar ägg?

Hon gick rastlöst omkring och plockade i våningen, då kandidaten kom tillbaka.

— Hvart kan hon ha tagit vägen? klagade hon. Ödet förföljde fortfarande Aina, ty unge Rolf behöfde fem minuter för att räkna ut att han borde gå ner till stationen. Och under tiden signalerade tåget Stenköping.

— Fan, tåget! utbrast han och tryckte vintermössan på hufvudet för att skynda ut. På vägen kastade han en hastig blick in i jungfrukammaren. Frisörföreningens emblem var borta.

— Hon tog med sig sitt odödlighetshopp, sade han. — Tog hvad? frågade fröken förvirrad och började se sig om i köket, om något fattades. Men hon saknade ingenting.

Forts. fr. sid. 827

enkelt glänsande bragd. Övergången, som skedde med tre hästar och släde, tog en tid af nio dagar och därunder upptäcktes på Högjökeln en väldig krater, åtta kilometer lång och fem kilometer bred, i hvilken fanns varmt vatten och omgafs af åtskilliga varma källor. Kratern, som torde vara Islands och antagligen världens största, erhöil af de båda upptäckarne namnet "Svea-kratern".

Kandidaterna Wadell och Yberg afreste i våras till Island tillsammans med docenten vid Stockholms högskola, H. Strindberg, hvilken sistnämnde dock för någon tid sedan återvände till Sverige och alltså icke deltog i övergången af Watnajökeln. De ha bedrivit hufvudsakligen geologiska studier och ha enligt upp-gift vunnit synnerligen goda resultat.

SENASTE ENGELSKA BILDER.

1. KONUNG GEORG
I BALMORAL HÖG-
LANDSDRÄKT under
besök i Skottland.
Närmast bakom synas
hertigen af Connaught
och prinsessan Mary.

2. EN 65-ÅRIG SPORTSMAN,
Alexander Mackintosh, kastar ham-
mare under täflingar å det sedan 800
år traditionella Braemar highland
mötet.

3 och 4. PRINSEN AF WALES I CA-
NADA. 3. Utdelning af medaljer till
Canadensiska soldater från fronten.
4. Besök hos krigsinvaliderna.

Efter fotografier.

Kliche: Kem. A.-B. omöjt Sjöförsvarss, Stålm-Gbg

GENERAL PERSHING, öfverbefälhafvaren öfver de amerikanska trupperna i Frankrike, återvänder till sitt land. Marskalk Foch tager afsked vid ombordstigningen i Brest.

GENERAL DUPONT (i v.) vid den franska missionen i Berlin, och general Bencivenga vid den italienska missionen ankomma efter samråd med Riksföregingen till Öfre Schlesien med anledning af oroligheterna där.

ALINGSÅS 300-ÅRS JUBILEUM.

Till illustr. å sid. 820.

Alingsås grundlades af en skara borgare, som flytt från Nya Lööse, när denna stad 1611 intogs och förstördes af danskarna. Den 21 sept. 1619 tillerkändes samhället stadsrätt af Gustaf II Adolf, som begäfvade den nya staden med åtskilliga förmåner i form af jordegendomar, handels- och märknadsrättigheter m. m. Först 1639 erhöi Alingsås af drottning Kristinas förmyndare fullständig stadsprivilegier. Under 1700-talet inträdde för staden en stark blomstringstid tack vare Jonas Alströmers stora förtjänster om samhället. A. lyckades, som bekant, finna stöd hos rikets ständer liksom äfven hos enskilda personer för anläggandet af ylle-, bomulls- och sidentfabriker i Alingsås, genom hvilkas verksamhet staden efter hand kom att intaga platsen som rikets främsta manufakturstad. Fabrikerne liksom de af A. anlagda färgväxt- och potatisplanteringarne måste dock några år efter A:s år 1761 timade fränfalle nedläggas. Med de industriella företagens undergång nedsjök äfven staden i stor obetydlighet, ett tillstånd som utan afbrott fortfor ända till början af innevarande århundrade, från hvars början en ny blomstringsperiod synes hafva tagit sin början visande sig i ett raskt växande invånarantal och i en allt lifligare industriell företagsamhet med stigande ekonomisk välmåga.

Liksom fallet är med de flesta trähusbebyggda städer är Alingsås fattigt på äldre märkliga byggnader. Från gångna tider finnas endast kvar kyrkan, färdigbyggd 1651, samt ett mögasin, byggdt 1731 på Alströmers tid, hvilket sistnämnda måhända kommer att bevaras för framtiden och omvandlas till ett stadsmuseum.

Bergshögskolans i föreg. nr bebadade 100-års jubileum firades med stor högtidlighet den 12—13 september. Festen inleddes första dagen på Tekniska högskolans vackra kringbyggda arkadgård, där vid den utsatta tiden inemot fyrahundra gäster församlats, med promenadkonsert af Göta lifgardes musikkår hvarunder intågade Tekniska högskolans studentkår under sitt standar samt Bergshögskolans studenter hvilka sistnämnda ställde upp för att mottaga en fana, som af svenska bergsmannakvinnor skänkts till dem med anledning af jubileet. Professorkan Walfrid Petersson

öfverlämnade i gifvarinnornas namn den vackra hvita fanan, som bar bergshögskolans emblem broderadt midt på fältet och metalternas symboler i hörnen. Därefter framträdde professor Walfrid Petersson och meddelade att fyra förutvarande teknologer, som nu ha sin verksamhet inom bergshandteringen, nämligen hrr Chr. Hult, B. Ingeström, S. Spånberg och Otto Torell, skänkt 25,000 kronor till Tekniska högskolans studentkårs byggnadsfond. Slutligen besågo gästerna bergshögskolans lokaler samt en i samband med jubileet anordnad utställning af belysande bilder från den svenska bergshandteringen i gången och nuvarande tid, omfattande omkring 500 nummer.

Den egentliga jubileumsfesten hade emellertid förlagts till Musikiska akademiens stora sal och den öfvervars förutom af en stor mängd notabiliteter inom den politiska och vetenskapliga världen äfven af konungen och prins Carl. Hälsningstalet hölls af professor Petersson som bland annat meddelade att bergshögskolan under de gångna hundra åren meddelat undervisning till 1,100 elever hvaraf äfven ett halft hundratal utläningar, speciellt norrmän och finnar. Därefter utfördes under professor Victor Wiklunds ledning en för tillfället skriven kantat af kanslirådet Hugo Tigerschöld med musik af kompositören Kurt Atterberg, bruksdisponenten Carl Sahlin höi högtidstalet om den svenska bergshandterings utveckling och insats i världen samt om bergsvetenskapens nödvändighet för det praktiska arbetet hvar- efter representanter för vetenskapliga institutioner, tekniska samslutningar och andra med bergshandteringen befryndade korporationer framförde jubileumsyckönskningarna till Bergshögskolan. Högtidligheten avslutades med en festmarsch. Samma dag gaf Bergshögskolan stor bankett på Hasselbacken, i hvilken deltog omkring fyrahundra personer.

Till andra dagen var förlagd den inte fullt så högtidliga delen af programmet. Först gafs på Svenska teatern spexet "Ellen i berget" efterföljdt af stor middag och bal på Grand Hotel.

Med anledning af jubileet har också utgifvits en broschyr, innehållande bland annat historik öfver bergsundervisningen före bergshögskolans tillkomst samt skildringar ur kamratlivet vid olika tider, vidare en porträttmatrikel öfver från bergshögskolan utexaminerade elever och slutligen en visbok med alla de sånger och visor som sjungits under de olika årskurserna.

Efter fotografier.
HUR TYSKLAND ORDNAR FÖR SINA HEMVÄNDANDE KRIGSFÅNGAR: 1. Hufvudgata med bostadsbaracker i lägret vid Göttingen, genom hvilket 180,000 tyska krigsfångar skola passera. — 2. Interiör af en af "barackerna", med läsesalong och bibliotek. Observera hur oklanderligt de förutvarande fältgrå nu äro utrustade diöill.

Till bild å sid. 827.

Förordnandet af staden Fiume vid Adriatiska hafvet har stätt som ett af Italiens förnämsta krigsmål. De italienska krafven närpå, hvilka bl. a. stöda sig på, att större delen af stadens befolkning är italiensk, har vid fredskongressen icke vunnit de öfriga ententemakternas erkännande. President Wilson har under hänvisning till att Fiume är Sydslaviens enda större hamnstad och att dess inlemmande i det italienska riket skulle betyda den nya sydslaviska statens instängning, ställt sig bestämdt afvisande till de italienska önskemålen. Äfven Frankrike och England hafva intagit samma ståndpunkt. Något slutgiltigt afgörande i Fiumefrågan har dock ännu icke träffats af fredskongressen. Från enskildt italienskt håll har nu i dagarne gjorts ett lika djärft som äfventyrligt försök att föregripa kongressens beslut på denna punkt och att i fråga om Fiumes framtida öde till Italiens favor skapa en fait accompli, hvilken de öfriga ententemakterna icke skola våga ändra.

Händelsen utspelades på följande sätt: Den berömda italienske författaren *Gabriele d'Annunzio*, hvilken under världskriget i tal och skrift framträdde som den italienska nationalismens banerförfare och äfven, i egenskap af stridsflygare, tagit aktiv del i krigshändelserna, besatte den 12 sept. i spetsen för en frivillig välbeväpnad italiensk truppstyrka, 2,600 man stark, Fiume. Sedan d'Annunzio internerat stadens befälhafvare den italienske generalen Pettaluga och själf öfvertagit

makten, utfärdade han en proklamation hvare tillkännagafs, att Fiume annekterats af Italien. Omedelbart efter kuppens genomförande, hvilket icke möttes af något som häst motstånd, drogos de allierades trupper tillbaka från staden.

Huru händelserna sedan utvecklats sig är icke med vissnet känt. Några direkta meddelanden från Fiume hafva hittills icke nått yttervärlden, hvilket synes vittna om att d'Annunzio alltjämt behåskar ställningen.

Fiume-äfventyret behandlades den 13 sept. af italienska deputeradekammaren. I sitt svar på en framställd interpellation uttryckte ministerpresidenten Nitti regeringens djupa beklagande af det förefallna, hvilket vore ägnadt att kompromettera Italien och äfventyra det goda samförståndet med de öfriga ententemakterna. Ministern utlofvade en sträng bestraffning af de skyldiga samt meddelade att general Badoglio afsändts till Fiume för att återställa ordningen.

Hur pass uppriktigt den italienska officiella protesten är får framtiden utvisa. Ett faktum är att d'Annunzio har ett utomordentligt starkt stöd i den italienska folkmeningen.

Enligt ett meddelande från Paris väntas man att Fiume-affären skall komma att medföra kabinetet Nittis fall. Tiitoni utpekas som Nittis efterträdare och såsom den hvilken skall fullborda det verk d'Annunzio med sin djärfva kupp inledt.

INNEHÅLL: Kontraktsposten Matheus Lundborg (biografi och helsidesporträtt). — Utrikesdepartementets omorgantisation. — Alingsås 300-årsjubileum. — Bergshögskolans 100-årsjubileum. — Konung Georg af England. — Prinsen af Wales i Canada. — Porträtt och bilder till dagskrönikan. — Tyska krigsfångar återvända till hemlandet. — Veckans porträttgalleri. — Island just nu och dess framtida förbindelse med Sverige. Af direktör Ragnar Lundborg. — "Fågel Fenix". Novell af Elin Wägner.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjudes vid laga påföljd.
 För Berättelser och Historietter gäller ovillkorligt förbud.